

Recenzja w postępowaniu o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie sztuki, w dyscyplinie sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki dla dr Jarosława Lewery.

Pan doktor Jarosław Lewera uzyskał dyplom magistra sztuki w 1999 roku na Akademii Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi.

W roku 2009 po przedstawieniu rozprawy doktorskiej „Obrazy fotorealistyczne Vanitas” uzyskał uchwałą Rady Wydziału Grafiki i Malarstwa ASP w Łodzi tytuł doktora sztuk plastycznych w zakresie sztuk pięknych. Promotorem przewodu doktorskiego był dr hab. Gabriel Kołat.

W latach 2000 – 2008 dr Jarosław Lewera był zatrudniony na stanowisku asystenta w Pracowni Malarstwa i Rysunku prof. Andrzeja Sadowskiego na Wydziale Tkaniny i Ubioru ASP w Łodzi. Od 2007 do 2009 roku pracował jako instruktor w tej samej pracowni. Od 2009 roku zatrudniony jako adiunkt a od 2017 roku jako kierownik Pracowni Malarstwa Inspiracje Rzeczywistością na Wydziale Malarstwa i Rysunku ASP w Łodzi. Na tym stanowisku pracuje do chwili obecnej.

Do uzyskania stopnia doktora Jarosław Lewera miał 6 wystaw indywidualnych, również w galeriach zagranicznych w Niemczech i w USA. Wziął udział w 32 wystawach zbiorowych. W tym okresie czterokrotnie został nagrodzony za swoje prace malarskie.

Po uzyskaniu stopnia doktora Kandydat miał 10 wystaw indywidualnych i wziął udział w 30 wystawach zbiorowych. Dwukrotnie był wyróżniony, m. in. na II Ogólnopolskim konkursie Malarskim im. Leona Wyczółkowskiego w Bydgoszczy w 2015 roku za obraz „Przejście”.

Działalność organizacyjna dr Jarosława Lewery koncentrowała się głównie na aktywności związanej z pracą dydaktyczną na uczelni – organizacją wystaw i plenerów.

Od 2017 roku Kandydat był promotorem 13 dyplomów licencjackich i magisterskich.

Jako osiągnięcie artystyczne zgodnie z wymogami Ustawy o Szkolnictwie Wyższym i Nauce, dotyczącym nadania stopnia doktora habilitowanego, dr Jarosław Lewera zgłosił cykl obrazów wykonanych w technice olejnej na płótnie pt. „człowiek”. Ten zestaw obrazów został upubliczniony na wystawie indywidualnej zatytułowanej „most human of...” w Ośrodku Działań Artystycznych ODA w Piotrkowie Trybunalskim w kwietniu 2018 roku. Jest

to 17 obrazów malowanych w latach 2015 – 2018. Są one reprezentatywne dla twórczości Kandydata, która należy do nurtu sztuki określanego jako fotorealizm. Nurt ten, mający swoje korzenie w amerykańskim hiperrealizmie, wykorzystuje fotografię jako źródło i w pewnym sensie cel obrazu. Efektem procesu twórczego jest „fotograficznie” wierny fotografii obraz. Szczególną rolę w tej metodzie odwzorowywania rzeczywistości odgrywają wszelkie odbicia i refleksy, które uwiarygodniają malowane przedstawienie. Wydaje się, że znaczącą cechą tej konwencji jest także świadome ukrycie się artysty w dążeniu do maksymalnego zobiektywizowania malowanego przedstawienia.

Kandydat nakreśla w autoreferacie wnikliwą genezę swojej drogi dochodzenia to tej postawy twórczej. Kluczową rolę odegrały w jego przypadku studia w pracowni prof. Andrzeja Sadowskiego i długotrwała współpraca z nim jako jego asystent i adiunkt. Podstawowym założeniem, które umożliwia realizację obrazu fotorealistycznego jest doskonałe opanowanie techniki malarskiej. Historia malarstwa obfituje w mistrzowskie przykłady, malarze flamandzcy i holenderscy w XVI i XVII wieku zaprowadzili technikę olejno – żywiczną na wyżyny, które do dzisiaj budzą podziw. Ale co ciekawe, mimo wspólnego dla nich dążenia do doskonałości warsztatowej, w kolekcjach muzealnych bez trudu odróżniamy Van Eycka od Vermeera, Pietera de Hooch czy Gerarda Terborcha. Nawet tzw. mali mistrzowie niderlandzcy różnią się od siebie charakterystyczną dla nich tematyką, jedni malowali kwiaty, inni kupieckie stragany albo wnętrza kościołów, domów, czy spelunek. Tu zachodzi podobieństwo do amerykańskich hiperrealistów, którzy specjalizowali się w rozmaitych motywach: refleksach na samochodach, czy w odbiciach witryn sklepowych.

W tym kontekście cykl Jarosława Lewery „człowiek” ogniskuje się również na pewnej określonej tematyce, która staje się jego znakiem rozpoznawczym. Są to wnętrza poczekalni portów lotniczych, wagonów metra, bary szybkiej obsługi, czyli przestrzeń publiczna wypełniona anonimowymi przechodniami i podróżnymi. Tytułowy człowiek jest jednym z wielu, ale zawsze oko artysty znajduje bohatera kompozycji, kogoś wyróżnia. Może to być postać podróżnego w żółtej albo fioletowej koszulce, ktoś siedzący w głębi poczekalni, czy wyróżniający się gestem. Czasem dominantą jest refleks na szybie lub kładące się na posadzce cienie.

Artysta zwraca uwagę na gamę kolorystyczną, w której stara się równoważyć ogólną tonację jakimś akcentem kontrastowej barwy. Jest to więc wynik podjęcia decyzji, wyboru i selekcji bogatego materiału fotograficznego. Ciekawy wydaje się w tym procesie sam akt wyboru

konkretnego ujęcia, które stanie się obrazem. Jest to wynik obserwacji rzeczywistości, którą podejmuje malarz. Jego spojrzenie ma zawsze walor konstrukcyjny, szukający zasad, które zorganizują przyszły obraz. A zatem ukryty za dziełem artysta obserwując świat nieustannie dokonuje wyborów, szuka takich relacji, które potencjalnie zaowocują kompozycją malarską a pozornie przypadkowa scena będzie zbudowana na przemyślanych środkach wyrazu. To sprawia, że obraz staje się nośnikiem przesłania, idei twórczej a nie neutralnym, przypadkowym zapisem.

Dr Jarosław Lewera konsekwentnie rozwija swoją twórczą osobowość. Poruszając się w obrębie dość hermetycznej i wymagającej konwencji fotorealizmu formułuje uniwersalny przekaz skupiony na kondycji człowieka anonimowego z tłumie a jednak niepowtarzalnego. Mając na uwadze bogate doświadczenie dydaktyczne i dorobek organizacyjny Kandydata, a także wysoki i przekonujący poziom zgłoszonego osiągnięcia artystycznego, stwierdzam z całym przekonaniem, że dr Jarosław Lewera spełnia wymogi stawiane przez Ustawę w zakresie uzyskania stopnia doktora habilitowanego, którego nadanie mu rekomenduję.

A handwritten signature in dark ink, appearing to read 'J. Modzelewska'. The signature is fluid and cursive, with a long, sweeping underline that extends to the left.